

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНСЬКИЙ ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Екологія

Фахової передвищої освіти

Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Кваліфікація	<u>Фаховий молодший бакалавр з екології</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО

(протокол від «31» 08 2022 р. № 1)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з 01.09.2022 р

Керівник ЗФПО Микола О. Молочок

(наказ від «31» 08 2022 р. № 79-дп)

Кам'янське 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Галузь знань

10 Природничі науки

Спеціальність

101 Екологія

РОЗРОБЛЕНО І СХВАЛЕНО

Цикловою комісією

спеціальності 101 Екологія

Протокол № 1

від «30» серпня 2022 р.

Голова ЦК О.П. Судак

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної

роботи Т. В. Циновнік

«31» серпня 2022 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

Методичною радою коледжу

Протокол № 30 від «30» серпня 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма розроблена на основі стандарту фахової передвищої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2022 № 624 про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 101 Екологія галузі знань освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»

URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvysycha%20osvita/Zatverdzeni.standarty/2022/07/13/101-Ekolohiya-624-12.07.2022.pdf>

Розроблено робочою групою спеціальності 101 Екологія у складі:

1. Судак Оксана Петрівна, голова циклової комісії екологічних дисциплін, спеціаліст першої категорії, викладач Кам'янського державного енергетичного коледжу;
2. Бочка Людмила Федорівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Кам'янського державного енергетичного коледжу;
3. Черниш Оксана Олександрівна, спеціаліст вищої категорії, викладач Кам'янського державного енергетичного коледжу;
4. Понайда Світлана Сергіївна, спеціаліст першої категорії, викладач Кам'янського державного енергетичного коледжу;
5. Бабієва Тетяна Олегівна, спеціаліст першої категорії, викладач Кам'янського державного енергетичного технікуму;
6. Литвиненко Ольга Анатоліївна, спеціаліст першої категорії, викладач Кам'янського енергетичного фахового коледжу;
7. Рихальська Євгенія Анатоліївна, тудентка спеціальності 101 Екологія (група ЕК-20-1/9) Кам'янського енергетичного фахового коледжу.

1. Опис освітньо-професійної програми зі спеціальність 101 Екологія

I – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти	Кам'янський державний енергетичний коледж
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Освітня кваліфікація	Молодший бакалавр з екології
Професійна кваліфікація	-
Кваліфікація в дипломі	Ступінь освіти – Бакалавр Спеціальність – 101 Екологія Освітньо-професійна програма – Екологія
Рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій	Освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра відповідає 5 рівню Національної рамки кваліфікації
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Екологія
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра	180 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 03 червня 2020 протокол №139
Термін дії освітньо-професійної програми	до 01.10.2025 року.
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	Повна загальна середня освіта. Без обмежень доступу до навчання. Умови вступу визначають Правила прийому до Кам'янського енергетичного фахового коледжу.
Форма здобуття освіти	-інституційна (очна (денна), дистанційна); -дуальна.
Мова(и) викладання	Українська
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-професійної програми	www.dndzdet.com/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Формування у випускників комплексу знань, умінь та навичок для	

застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Програма також спрямована на формування компетентностей, важливих для особистісного розвитку фахівців та їхньої конкурентно-спроможності на сучасному ринку праці.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область

Об'єкт: структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування.

Ціль навчання: формування у здобувачів освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування

в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

Теоретичний зміст предметної області. Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку.

Методи, методики та технології. Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень.

Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та

властивостей екологічних систем різного рівня та походження.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування

Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010 зі змінами 25.10.2021) випускник ОП може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт:

3211 лаборант (біологічні дослідження);

3211 еколог;

4190 спостерігач за забрудненням природнього

	<p>середовища; 3212 інспектор з охорони природи; 2213.2 фахівець з рекреації.</p>
Академічні права випускників	<p>Здобуття освіти за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти. - першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. <p>Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Підхід до навчання: студентоцентризований, проблемно-орієнтований та компетентністний, ініціативне самонавчання.</p> <p>Найбільш поширеними методами навчання та викладання є інтерактивні, проблемно орієнтовані лекційні, семінарські та практичні заняття; виконання лабораторних робіт; проведення ознайомчих польових та дослідницьких практик; підготовка самостійних, творчих та кваліфікаційних робіт.</p> <p>Консультаційні заняття, участь студентів у науково-практичних конференціях та заходах.</p>
Оцінювання	<p>Письмові іспити, диференційні заліки, заліки, тестування, презентації, розрахункові індивідуальні завдання, захист практик та курсових проєктів, комплексний кваліфікаційний іспит за програмою підготовки, публічний захист кваліфікаційної роботи фахового молодшого бакалавра. Оцінювання здобувачів освіти за 100 бальною шкалою.</p>

6 - Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності та у процесі навчання.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкування іноземною мовою. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Прагнення до охорони та збереження навколишнього природного середовища.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК1. Здатність до використання положень та методів фундаментальних наук для вирішення професійних задач.</p> <p>СК2. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище.</p> <p>СК3. Здатність організовувати та здійснювати лабораторні й польові дослідження об'єктів/складових навколишнього природного середовища, зокрема із використанням інформаційних технологій.</p> <p>СК4. Здатність описувати результати лабораторних і польових досліджень та складати відповідні звіти.</p> <p>СК5. Здатність проводити моніторинг природних складових довкілля та оцінювати поточний стан його природних складових.</p> <p>СК6. Здатність до участі в розробці заходів, спрямованих на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>СК7. Здатність до участі в розробці заходів щодо поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати основні джерела техногенного впливу на стан навколишнього природного середовища.</p> <p>СК9. Здатність до використання сучасних інформаційних</p>

	<p>ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>СК10. Здатність інформувати громадськість про стан навколишнього середовища та екологічної безпеки.</p> <p>СК11. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів.</p> <p>СК12. Здатність до вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних і транскордонних екологічних проблем з метою впровадження ресурсозберігаючих, природоохоронних технологій та альтернативних джерел енергії.</p>
--	--

7- Зміст підготовки здобувачів освіти фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>РН1. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами.</p> <p>РН2. Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН3. Визначати та описувати основні джерела техногенного пливуча на навколишнє природне середовище та оцінювати міру екологічної небезпеки.</p> <p>РН4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності.</p> <p>РН5. Використовувати лабораторне устаткування і обладнання.</p> <p>РН6. Проводити польові та лабораторні дослідження, забір та оцінювання досліджуваних матеріалів і зразків, проведення аналізів, їх узагальнення та складання звітів.</p> <p>РН7. Використовувати технологічні стандарти, нормативні документи, довідкові матеріали та технічні засоби для практичного виконання робіт і проведення обробки даних.</p> <p>РН8. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку й обробки інформації у сфері екології.</p> <p>РН9. Аналізувати склад, будову, розвиток екосистем у різних просторовочасових масштабах.</p> <p>РН10. Застосовувати знання щодо геологічного середовища, педосфери, гідросфери та атмосфери для дослідження небезпечних екологічних явищ і процесів з метою вибору шляхів запобігання та їх вирішення.</p> <p>РН11. Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства.</p> <p>РН12. Застосовувати знання з біогеохімії, нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище та техноекології для виконання спостережень за станом довкілля, проведення польових і лабораторних досліджень, визначення та реалізації методів очистки викидів у повітряний басейн та скидів зворотних вод у водні об'єкти.</p>
--

PH13. Застосовувати знання з екології людини, соціоекології, екологічної безпеки для цілісного підходу до людини як до біоенергоінформаційної системи, яка може бути основою спрямованого управління процесами життєдіяльності, новими підходами до боротьби із хворобами, збереження та зміцнення здоров'я, духовної еволюції людини як безальтернативної стратегії виживання цивілізації в умовах загострення глобальної екологічної кризи.

PH14. Застосовувати знання з управління та поводження з відходами виробництва та споживання для обґрунтування підходів до мінімізації їх негативного впливу на стан і якість складових доквілля та екологічну безпеку населення.

PH15. Забезпечувати дотримання правил охорони праці, промислової, пожежної та екологічної безпеки.

8- Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-професійної програми

Кадрове забезпечення	Всі педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. Відповідність ліцензійним умовам.
Матеріально технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Кам'янського державного енергетичного коледжу, методичних розробок педагогічних працівників, підручників та навчальних посібників бібліотечного фонду коледжу.

9 - Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Підвищення кваліфікації(стажування) педпрацівників у відомчих ЗВО та на підприємствах.
----------------------------------	--

2. Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання

2.1 Перелік освітніх компонентів ОПП

Код о/к	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові освітні компоненти ООП			
Обов'язкові освітні компоненти що формують загальні компетентності			
ОК 1.	Історія України	2	залік
ОК 2.	Українська мова (за проф. спрям.)	2	екзамен
ОК 3.	Основи філософських знань	1,5	залік
ОК 4.	Культурологія	2	залік
ОК 5.	Соціологія	2	залік
ОК 6.	Економічна теорія	2	залік
ОК 7.	Основи правознавства	2	залік
ОК 8.	Іноземна мова (за проф. спрям.)	6	залік
ОК 9.	Фізичне виховання	6	залік
ОК 10.	Вища математика	2	залік
ОК 11.	Фізика	2	залік
ОК 12.	Загальна біологія	2	залік
ОК 13.	Метеорологія і кліматологія	3	залік
ОК 14.	Аналітична хімія	3	зал
ОК 15.	Фізико-хімічний аналіз	3	екзамен
ОК 16.	Загальна екологія	4	екзамен
ОК 17.	Основи комп'ютерних технологій	2	залік
ОК 18.	Безпека життєдіяльності	2	залік
Загальний обсяг загальних компонентів:		48,5	

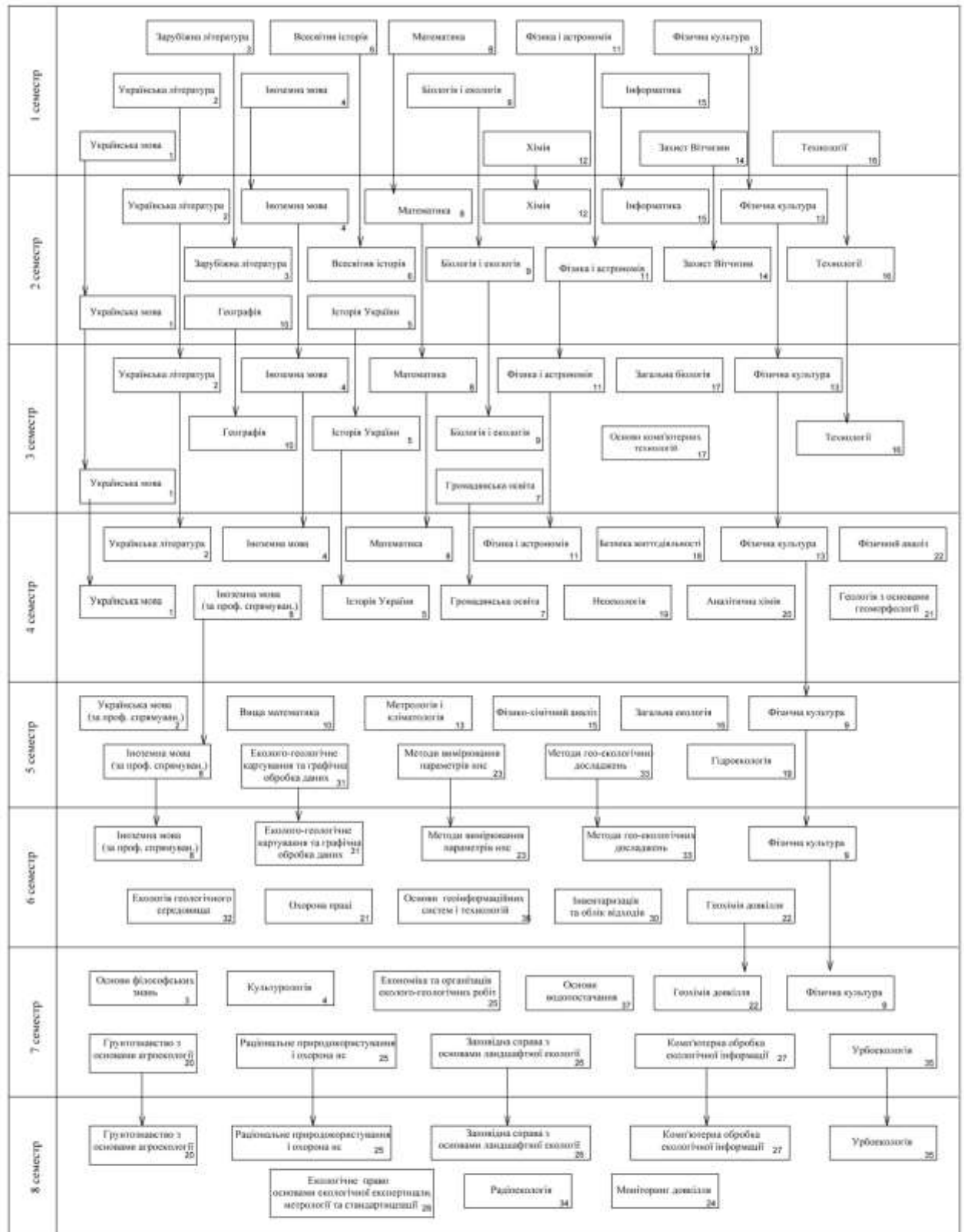
Обов'язкові освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності			
ОК 19.	Геологія з основами геоморфології	3,5	залік
ОК 20.	Гідроекологія	4	залік
ОК 21.	Ґрунтознавство	3,5	залік
ОК 22.	Охорона праці	1,5	залік
ОК 23.	Геохімія довкілля	9,5	екзамен
ОК 24.	Моніторинг довкілля	2,5	залік
ОК 25.	Раціональне природокористування і охорона навколишнього середовища	5,5	екзамен
ОК 26.	Заповідна справа з основами ландшафтної екології	2,5	залік
ОК 27.	Комп'ютерна обробка екологічної інформації	4,5	залік
ОК 28.	Методи вимірювання параметрів навколишнього природного середовища	9,5	
ОК 29.	Екологічне право з основами екологічної експертизи, метрології і стандартизації	2,5	залік
Загальний обсяг спеціальних компонентів:		49	
Практична підготовка			
ОК 30.	З основ комп'ютерних технологій	3	залік
ОК 31.	Ландшафтно-екологічна	3	залік
ОК 32.	Для набуття робітничої професії	6	залік
ОК 33.	З методів вимірювання параметрів навколишнього природного середовища	3	залік
ОК 34.	З комп'ютерної обробки екологічної інформації	3	залік

ОК 35.	З екологічної зйомки	6	залік
	Виробнича практика		
ОК36.	Технологічна практика	9	
	Атестація здобувачів фахової передвищої освіти	3	
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:			
Загальний обсяг з практик:		33	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		49	
Загальний обсяг вибірових компонент:			
За вибором закладу освіти		17,5	
За вибором здобувачів освіти		18,5	
Екзаменаційна сесія		10,5	
Вибіркові освітні компоненти ОПП (за вибором закладу фахової передвищої освіти)			
ВК 1.	Економіка та організація еколого-геологічних робіт	5,5	екзамен
ВК 2.	Основи водопостачання та методи очищення води	2,5	залік
ВК 3.	Урбоекологія	9,5	екзамен
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів:		17,5	

**Вибіркові освітні компоненти ОПП
(за вибором здобувача фахової передвищої освіти)**

Вибірковий блок 1			
ВК 1.1	Інвентаризація та облік відходів	4	залік
ВК1.2	Екологічний менеджмент та аудит	2,5	залік
ВК 1.3	Екологічне картування	5	екзамен
ВК 1.4	Техноекологія	4	екзамен
ВК 1.5	Радіоекологія	3	залік
Вибірковий блок 2			
ВК 2.1	Екологічна паспортизація територій і підприємств	4	залік
ВК 2.2	Екологічний маркетинг і екобрейдинг	2,5	залік
ВК 2.3	Екологічне картографування	5	екзамен
ВК 2.4	Технології захисту довкілля	4	екзамен
ВК 2.5	Радіоекологія з основами радіобіології	3	залік
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів:		18,5	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми:		180	

2.2 Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 101 Екологія здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту.

Комплексний кваліфікаційний іспит – це підсумковий контроль рівня знань, умінь та навичок випускника, які він повинен продемонструвати для підтвердження відповідності набутих ним компетентностей до нормативних вимог.

Атестація здійснюється екзаменаційною (атестаційною) комісією технікуму відповідно до вимог стандарту вищої освіти після виконання студентом навчального плану і завершується видачею диплому встановленого зразка.

Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком навчального процесу коледжу.

До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.

Завданнями екзаменаційної комісії є:

- комплексна перевірка й оцінка теоретичної та практичної фахової підготовки випускників коледжу з метою встановлення відповідності кваліфікаційного рівня до вимог стандартів вищої освіти, освітньо-професійних програм, навчальних планів і програм підготовки;

- прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплому (ординарного чи з відзнакою);

- розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з спеціальності.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти.

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення принципів та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосовування чесних і

прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення

якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт фахової передвищої освіти

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти».

URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvysycha%20osvita/2020/12/28/Nakaz%20918%20vid%2013.07.2020.pdf>

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1076 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr-1.pdf>

7. Наказ МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0570729-18#Text>